

Investeringsenkäten 2016

NV0801

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	6
A.12	Uppläggning och genomförande.....	6
A.13	Internationell rapportering	6
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	6
B	Kvalitetsdeklaration.....	7
B.0	Inledning	7
B.1	Innehåll	7
1.1	Statistiska målstorheter	7
1.1.1	Objekt och population	7
1.1.2	Variabler.....	8
1.1.3	Statistiska mått	8
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	9
1.1.5	Referenstider	9
1.2.	Fullständighet.....	9
B.2	Tillförlitlighet	10
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	10
2.2	Osäkerhetskällor.....	10
2.2.1	Urval.....	10
2.2.2	Ramtäckning	11
2.2.3	Mätning	11
2.2.4	Svarsbortfall	12
2.2.5	Bearbetning	12
2.2.6	Modellantaganden.....	12

2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	13
B.3	Aktualitet	13
3.1	Frekvens	13
3.2	Framställningstid	13
3.3	Punktlighet	13
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet.....	13
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	13
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	14
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	14
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	14
5.1	Spridningsformer.....	14
5.2	Presentation	14
5.3	Dokumentation	15
5.4	Tillgång till primärmaterial	15
5.5	Upplysningstjänster.....	15

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Näringsverksamhet

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Näringslivets investeringar

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100, 115 26 Stockholm
Kontaktperson: Helena Fredin
Telefon: 08-506 940 21
E-post: helena.fredin@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100, 115 26 Stockholm
Kontaktperson: Helena Fredin
Telefon: 08-506 940 21
E-post: helena.fredin@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och förordning om den officiella statistiken SFS 2001:100 samt SCB:s föreskrifter SCB-FS 2003:7.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Samtliga uppgifter insamlade i Investeringsenkäten är belagda med sekretess. Uppgifterna kommer inte att spridas utanför SCB. I de fall SCB levererar data till externa beställare utförs en röjandekontroll för att säkerställa att inga enskilda företags uppgifter kan identifieras. Sekretessen gäller därefter i 20 år.

Statistikregistret innehåller inga personuppgifter.

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallring regleras enligt beslut från Riksarkivet, RA-MS 1998:7 och RA-MS 2006:57.

I praktiken gallras inga uppgifter.

A.9 EU-reglering

Statistiken regleras inte av EU.

A.10 Syfte och historik

Statistiken skall belysa verkställda och förväntade investeringar inom företagssektorn. Verkställda investeringar redovisas per kvartal, medan förväntade investeringar redovisas för kalenderår. Investeringsenkäten har genomförts sedan 1938. Huvudansvaret för statistiken har sedan den första undersökningen flyttats mellan olika myndigheter. Förutom SCB har såväl Kommerskollegium som Konjunkturinstitutet utfört statistikinsamlingen.

Enkäten var i början en årlig undersökning som genomfördes i november. Under 1950-talet utvidgades antalet enkätillfällen och i samband med att SCB övertog undersökningen på 1960-talet genomfördes ytterligare omläggningar. Investeringarna specificerades med avseende på byggnader, anläggningar, personalbostäder, maskiner och inventarier samt transportmedel. Dessutom tillkom en årlig uppgift avseende kapitalstockar.

Förutom investeringsuppgifter innehöll enkäten frågor om lager och lagerförändringar, arbetarpersonal och sysselsättningsläge. Senare tillkom också frågor om produktionens saluvärde.

Enkäten genomfördes kvartalsvis med ett urval från industristatistikens (nuvarande Företagens Ekonomi) arbetsställeregister. Undersökningen i maj

omfattade ca 4000 arbetsställen medan undersökningarna i augusti, november och februari riktades till ett suburval om ca 1000 arbetsställen. En regressionskattning användes för att utnyttja effekten av panelurvalet.

1967 övergick insamlingen från arbetsställesurval till företagsurval som drogs enligt SAMU-systemet från CFAR, Centrala Företagsregistret. Samtidigt utökades undersökningen till att inkludera fler branscher än endast industri.

Variabelmängden har förändrats successivt med tiden. Uppgifterna om lager och lagerförändringar har förts över till en egen undersökning medan uppgifter avseende personalbostäder, produktionens saluvärde samt specificeringen av investeringar i bilar har strukits från undersökningen.

Uppgifterna om kapitalstockar utgick från ordinarie enkät från och med 1981. Syftet var att dessa uppgifter istället skulle samlas in via intermittenta undersökningar vart 5:e år. En sådan undersökning genomfördes också i samband med majenkäten 1985. Det stora bortfallet samt svårigheterna för företagen att lämna begärda uppgifter har dock medfört att något ytterligare försök att samla in dessa uppgifter ej genomförts.

Investeringsenkäten har i stället utökats med en uppgift om företagets leasing. Variabeln tillkom 1982 och avsåg till en början endast industriföretagen. Utbyggnaden har därefter skett successivt och från 1990 omfattas samtliga branscher av uppgiften avseende värdet av nytecknade leasingkontrakt. Från och med 1986 insamlas även vissa uppgifter avseende immateriella investeringar från större industriföretag (med mer än 500 anställda).

1986 upphörde uppgiftsinsamlingen från industriföretag med 5-19 anställda. Uppgifter för dessa företag skattas därefter på ett modellberoende sätt med hjälp av uppgifter i Företagens Ekonomi. Från och med detta år används samma urval vid samtliga undersökningar även för industriföretagen, och möjligheterna till den tidigare utnyttjade regressionskattningen upphörde. 1989 genomfördes den senaste augustienkäten, som efter tidigare nedskärningar begränsats till industriföretag från 200 anställda.

Från och med 1990 hämtas det definitiva utfallet för investeringar inom tillverkningsindustrins småföretag från Företagens Ekonomi. I och med detta har den undre gränsen för skattningen beträffande industrin ändrats till 10 anställda. Samma år utökades enkäten med vissa tjänsteföretag samt varuhandelsföretag med 20-49 anställda. För tjänsteföretagen ingick företag med 5 eller fler anställda i undersökningen.

I samband med Statistikreformen utsågs Konjunkturinstitutet till statistikansvarig myndighet från och med 1 juli 1994.

1995 utökades enkäten med uppgifter avseende företag inom branschen byggnadsverksamhet. Uppgifter om försäljning av maskiner infördes i februarienkäten 1995. Från och med majenkäten detta år redovisades uppgifterna enligt svensk näringsgrensindelning, SNI, 92 och storleksgränsen

för företag inom företagstjänster höjdes från 5 till 10 anställda.

I februarienkäten 1996 utgick specificeringen av maskininvesteringarna på datorutrustning för konstruktion och tillverkning respektive administrativ datautrustning. Uppgifter avseende specificeringen finns tillgängliga för åren 1985 till 1994. Uppgiftsinsamlingen avseende investeringar i program- och systemvaror som tidigare tillställts endast större industriföretag, utökades till att omfatta samtliga industri- och varuhandelsföretag samt företag inom gruppen företagstjänster.

1996 infördes även en ny typ av kvalitativa frågor som avser att belysa inriktningen av såväl under året genomförda som planerade investeringar. Dessutom ombeds därefter uppgiftslämnarna ange hur investeringsbesluten påverkats av olika faktorer som t ex försäljningsutsikter, finansiella resurser och ny teknik. Denna uppgiftsinsamling riktas enbart till industriföretag och tillställs företagen en gång om året, i samband med oktoberenkäten.

Under 1998 och 1999 genomfördes provundersökningar för att utöka enkäten avseende fastighetsförvaltande företag. Utökningen avsåg statligt och privat ägda fastighetsbolag då de kommunalt ägda företagen undersökts sedan tidigare. Provundersökningarna omfattades ej av uppgiftslämnarplikt. En ny förordning fastställdes inför oktoberundersökningen år 2000 som medförde att fastighetsförvaltande företag numera omfattas av uppgiftslämnarplikt, SCB-FS 2000:21.

Uppgiftsinsamlingen avseende investeringar i program- och systemvaror utökades från och med 1998 till att omfatta företag i samtliga undersökta branscher.

Från och med 2001 har uppgifter avseende investeringsplaner för det kommande året uteslutits från enkäten som genomförs i maj. Från och med år 2002 uteslöts även uppgifter om försäkringsföretagens fristående fastighetsbolag samt placeringstillgångar. I och med enkätens utökade täckning av fastighetsförvaltande företag samlas istället dessa uppgifter in direkt från fastighetsbolagen.

Från och med den 1 juli 2002 återtog SCB statistikansvaret för Investeringsenkäten. Sedan 2003 omfattar enkäten även vattenverk och redovisningen skedde enligt svensk näringsgrensindelning, SNI, 2002 från och med detta år.

Sedan oktoberenkäten 2006 erbjuder undersökningen insamling med elektronisk blankett (SIV) via Internet. Från och med 2007 har vissa extra variabler för bank- och försäkringsverksamhet slopats liksom länsindelningen av de fastighetsförvaltande företagens investeringar.

Från och med 2008 har tre variabler om immateriella investeringar tagits bort. Det gäller programvarukostnader, FoU-kostnader och marknadsföringskostnader. Uppgifter om programvarukostnader samlas sedan 2006 in i undersökning-

en Företagens utgifter för IT. Uppgifter om FoU samlas in i de två undersökningarna FoU inom företagssektorn och Innovationsverksamhet i Sverige.

Från och med majenkäten 2009 sker redovisningen enligt svensk näringsgrensindelning, SNI, 2007.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används som

- Underlag för beräkningarna av bruttonationalprodukten av Nationalräkenskaperna på SCB såväl vid kvartals- som vid årsberäkningarna.
- Underlag till finansdepartementets makroprognoser, som underlag för upprättande av preliminär och reviderad nationalbudget samt som underlag för finans- och arbetsmarknadspolitiska åtgärder.
- Konjunkturinstitutets helårsprognoser och som underlag för helårsutvecklingen på branschnivå.

Statistiken används även av enskilda företag, organisationer och regionala organ för branschstudier, marknadsanalyser och konjunkturbedömningar.

A.12 Uppläggning och genomförande

Undersökningen genomförs med webblenkett och har tre enkätstillfällen per år, april/maj, oktober och februari. På begäran kan uppgiftslämnarna även svara via pappersblankett. Undersökningen omfattar ett urval av företag inom näringslivet och populationen hämtas från SCBs företagsdatabas (FDB). Uppgifterna som samlas in avser dels verkställda investeringar dels planerade investeringar för delar av innevarande år samt det kommande året. Företag som inte svarat vid sista svarsdatum får först en brevpåminnelse och därefter en mejlpåminnelse. Telefonpåminnelse görs slutligen till viktiga företag som inte svarat.

Vid varje tillfälle inhämtas information som avser hela undersökningsperioden, dvs 1:a – 4:e kvartalen innevarande år samt en helårsuppgift för innevarande år. I oktober och februari efterfrågas även en prognos för det kommande året. Endast uppgifter som avser verkställda investeringar är belagda med uppgiftslämnarplikt. Investeringsplaner, som kan avse såväl delar av innevarande år som prognosåret, är därmed frivilliga att lämna.

A.13 Internationell rapportering

Investeringarna ingår som en del av den internationella rapportering som görs i Nationalräkenskaperna. Investeringsenkäten levererar även siffror i form av Excel-tabeller via mejl till Europeiska Kommissionen två gånger per år. Investeringsenkäten saknar dock egen EU-reglering, jämför A.9.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar planeras.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Syftet med undersökningen är att beskriva nivåer samt utvecklingen av företagens investeringar i byggande, bostäder, maskiner och transportmedel. Skattningar tas fram efter redovisningsgrupper samt näringsgrenar.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Statistiken redovisar summeringar per bransch och period av investeringar för innevarande år samt planerade investeringar för närmast följande år. Med period avses kvartal för innevarande år, samt helår för prognosåret.

1.1.1 Objekt och population

Objekten utgörs av verksamheter. Populationen består av företag med verksamhet, enligt svensk näringsgrensindelning, SNI, 2007, inom

- Mineralutvinning (B)
- Tillverkningsindustri (C)
- Försörjning av el, gas, värme och kyla (D)
- Vattenförsörjning, avloppsrening, avfallshantering och sanering (E)
- Byggverksamhet (F)
- Varuhandel (G)
- Transport och magasinering (H utom 49.32 och 50)
- Informations- och kommunikationsverksamhet (J utom 59 och 60)
- Banker och försäkringsföretag (K 64.1 samt 65)
- Fastighetsbolag utom bostadsrättsföreningar (L utom 68.204)
- Företagstjänster (M och N utom 69 och 70).

Populationen bestäms med utgångspunkt från informationen i FDB vid tillfället för urvalsdragningen, dvs månadsskiftet februari/mars år 2016, och används till och med undersökningen i februari 2017.

I undersökningen finns en undre gräns för vilka storleksklasser på företagen som ingår. För industri (B 05-09 och C 10-33) undersöks företag med 20 anställda eller fler. Investeringar för industriföretag mellan 10-19 anställda skattas enligt en modell, jämför avsnitt 2.2.6. Inom el-, gas- värme- och vattenförsörjning samt avloppsrening (D 35, E 36-37) undersöks företag med minst 5 anställda. För transport- och magasinering, banker och försäkringsbolag samt avfallshantering och sanering undersöks företag med minst 20 anställda. För övriga tjänsteföretag undersöks företag med minst 10 anställda, se vidare avsnitt 2.2.1. För företag inom fastighetsförvaltning baseras urvalet på taxeringsvärdet där gränsen för att komma med i undersökningen går vid ett taxeringsvärde på minst 10 miljoner kronor.

Investeringsenkäten omfattar sektor 110 (icke-finansiella företag), 120 (statliga affärsverk), 130 (filialer till icke-finansiella företag i utlandet) och 140 (icke-finansiella företags icke-vinstdrivande organisationer). För finanssektorn ingår även sektor 211 (centralbanker), 212 (banker), 213 (Bankfilialer till banker i utlandet), 231 (försäkringsföretag och pensionsinstitut utom pensionsstiftelser och understödsföreningar) och 232 (filialer till försäkringsföretag och pensionsinstitut i utlandet).

1.1.2 Variabler

Variabel	Beskrivning
Byggnader	Ny-, till- och ombyggnad av byggnader och markanläggningar
Maskiner	Maskiner, inventarier och transportmedel
Nybyggnader av bostäder	Nyproduktion av bostäder, enbart fastighetsbolag
Om- och tillbyggnader av bostäder	Om- och tillbyggnad av bostäder, enbart fastighetsbolag
Bilar	Bilar och släpfordon. Särredovisas endast av företag inom transport och magasinering
Bussar	Bussar. Särredovisas av företag inom transport och magasinering
Flygplan	Flygplan. Särredovisas av företag inom transport och magasinering
Rullande spårbundet material	Rullande spårbunden materiel. Särredovisas av företag inom transport och magasinering
Övriga transportmedel	Övriga transportmedel. Särredovisas av företag inom transport och magasinering
Försäljning	Försäljning av begagnade investeringsobjekt, helår
Leasing av maskiner för tillverkning	Värdet av nytecknade leasingkontrakt avseende datorstyrda maskiner för konstruktion och tillverkning, helår
Leasing av adm. datorutrustning	Värdet av nytecknade leasingkontrakt avseende adm. datorutrustning, helår
Leasing av transportmedel	Värdet av nytecknade leasingkontrakt avseende transportmedel, helår
Leasing av övriga maskiner	Värdet av nytecknade leasingkontrakt avseende övriga maskiner, helår

1.1.3 Statistiska mått

Totalsummor beräknas.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Samtliga uppgifter redovisas fördelade efter näringsgren, oftast 2-siffrig SNI-nivå, men i några fall även finare nivåer. Gruvindustrin samt tillverkningsindustrin redovisas även fördelat på så kallade MIG-grupper (Main Industrial Groupings). De fem MIG-grupperna är industri för insatsvaror exklusive industri, industri för investeringsvaror, industri för varaktiga konsumtionsvaror, industri för icke-varaktiga konsumtionsvaror samt industri för energirelaterade insatsvaror exklusive el-, gas-, värme- och vattenverk.

1.1.5 Referenstider

Enkäterna under referensåret avser verkställda investeringar för 2015 och 2016 samt planerade investeringar för 2016 och 2017. Verkställda investeringar redovisas med kvartalsfördelning för samtliga undersökta branscher, med undantag för fastighetsbolag och företag inom transport och magasinering.

Under året publiceras verkställda investeringar avseende kvartal 1 i majenkäten tillsammans med planer för det resterande året. Verkställda investeringar för 2015 publiceras även för fastighetsbranschen samt transport- och magasineringsbranschen. I oktoberenkäten publiceras verkställda investeringar för kvartal 1-3 samt en prognos för kvartal 4 och kommande år. I februarienkäten, som publiceras i mars 2017, publiceras verkställda investeringar för helåret 2016 (med undantag för fastighetsförvaltning och transport och magasinering) samt en andra prognos för helåret 2017.

1.2. Fullständighet

Undersökningen omfattar delar av näringslivet, se avsnitt 1.1.1. Följande branscher ingår inte:

SNI 01-03 Jordbruk och jakt, skogsbruk, fiske

SNI 49.32 Taxitrafik

SNI 50 Sjötransport

SNI 55 Hotell- och logiverksamhet

SNI 56 Restaurang-, catering- och barverksamhet

SNI 59 Film-, video och TV-programverksamhet

SNI 60 Planering och sändning av program

SNI 64.2-3,9, 66 Stödtjänster till finansiell verksamhet, fonder, krediter mm.

SNI 68.204 Bostadsrättsföreningar

SNI 69 Juridisk och ekonomisk konsultverksamhet

SNI 70 Företagskonsulter

SNI 84 Offentlig förvaltning och försvar (ej näringsverksamhet)

SNI 85 Utbildning (privat)

SNI 86-88 Hälso- och sjukvård (privat), sociala tjänster

SNI 90-93 Kultur- nöje och fritid

SNI 94-96 Annan serviceverksamhet

SNI 97-99 Hushållens verksamheter, internationella organisationer

Investeringsenkäten ger en god bild över hur investeringarna utvecklats i Sverige. I och med att investeringsenkäten har en nedre gräns för hur små företag som ska ingå i undersökningen blir nivåerna något underskattade. Utvecklingstalen antas ändå vara tillförlitliga då samma gräns tillämpas vid varje undersökningsomgång.

Investeringsenkäten avser inte att säga någonting om de branscher som inte ingår. Enkäten mäter endast materiella investeringar. Investeringar i mjukvara samlas in av *Företagens utgifter för IT* (NV0802). Investeringar inom forskning och utveckling samlas in av *Forskning och utveckling inom företagssektorn* (UF0302) samt inom *Innovationsverksamhet i Sverige* (UF0315).

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Investeringsenkätens uppgifter avseende verkställda investeringar inom industrin visar en god överensstämmelse med det definitiva investeringsutfallet enligt Företagens Ekonomi, en undersökning som bygger på bokslut från näringslivets samtliga företag i Sverige.

Företagens planer avviker dock på ett delvis systematiskt sätt från det senare redovisade utfallet. För att tolka enkätsvaren är därför jämförelser mellan planer och utfall vid dels olika enkättillfällen dels olika konjunkturlägen av stort värde.

Eftersom undersökningen är en urvalsundersökning kan den medföra ytterligare tre sorters fel: *urvalsfel* (som beror på att endast ett urval av företag har undersökts och att dessa inte riktigt är representativa för samtliga företag), *bortfallsfel* (som beror på att svar saknas helt eller delvis från utvalda företag) och *mätfel* (som framför allt uppkommer på grund av att frågor och definitioner missuppfattas och att alltför grova uppskattningar lämnas). Om det finns systematik i mätfelen, t.ex. om många företag missuppfattar en fråga på samma sätt, uppkommer skevhet i materialet. Även i bortfallet kan det finnas systematik som leder till skevhet i materialet, t.ex. att företag som inte har en viss egenskap uteblir med svar då frågan inte upplevs som aktuell.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Populationen hämtas från FDB, SCB:s företagsdatabas. Stratifiering sker efter företagets bransch och storlek, mätt i antal sysselsatta, undantaget fastighetsförvaltande företag. Samtliga företag med mer än 200 anställda ingår i undersökningen, medan företag från 20 till 199 anställda undersöks genom urval. Företag med mindre än 20 anställda inom industriverksamheten undersöks inte.

Inom el-, gas- värme- och vattenförsörjning samt avloppsrening (D 35, E 36-37) urvalsundersöks företag med 5 till 199 anställda. För transport- och magasinering, banker och försäkringsbolag samt avfallshantering och sanering urvalsundersöks företag med 20 till 199 anställda. För övriga tjänsteföretag urvalsundersöks företag med 10 till 199 anställda.

För fastighetsförvaltande företag baseras urvalet på bransch, taxeringsvärdet för ägda fastigheter samt ägarkategori. Samtliga företag med ett taxeringsvärde för ägda fastigheter som överstiger 500 miljoner kronor tillfrågas medan övriga företag, med ett taxeringsvärde överstigande 10 miljoner kronor, undersöks genom urval. Urvalet för samtliga branscher dras en gång per år, i mars inför majenkäten.

2.2.2 *Ramtäckning*

Enkäternas urval har en viss undertäckning av nystartade företag. Via kompletterande information, bland annat ett pressregister, täcks dock större investerare inom denna grupp genom att företag kan inkluderas i ett tilläggsstratum.

En viss undertäckning av "växande" företag förekommer också, då rampopulationens uppgifter om bransch och sysselsatta i slutet av undersökningsåret avser ett år gammal information i förhållande till den aktuella populationen. Investeringsvariabeln är speciellt känslig för denna form av undertäckning, då "växande" företag tenderar att investera mer än "krympande" företag.

Genom den senareläggning av tidpunkten för urvalsdragningen, från november året före mätåret till mars aktuellt år, som genomfördes 2002 avspeglar informationen i FDB numera den aktuella populationen bättre. Övertäckningen är följaktligen begränsad i sin omfattning och består av nedlagda och fusionerade företag. Inga särskilda åtgärder vidtas därför för att korrigera för detta.

2.2.3 *Mätning*

Mätinstrumentet för denna undersökning utgörs av ett frågeformulär, i form av en webblankett som sänds ut vid tre tillfällen per år. Vid enstaka fall används istället en pappersblankett. Blanketternas utformning varierar efter bransch och undersökningstillfälle, men uppgiftslämnarna får i huvudsak redogöra för sina investeringar uppdelat på olika investeringsobjekt.

Hur mätinstrumentet har använts beskrivs i dokumentationen av statistikens framtagning (SCBDOK). Där finns även mätinstrumentet återgivet i sin helhet, i form av introduktionsbrev, frågeformulär, instruktioner samt påminnelsebrev.

Mätfel uppstår när felaktiga uppgifter lämnats och inte rättats i granskningen. Felen kan bero på misstolkningar av blankettanvisningar eller på att uppgiftslämnarna gör alltför grova eller felaktiga uppskattningar. Mätfelens omfattning och inverkan på osäkerheten är svåra att bedöma storleksmässigt. Nationalrä-

kenskapernas definition av investeringar, med ett livslängdskriterium på ett år, medför vissa svårigheter för företagen, som oftast har andra investeringsdefinitioner, och kan därmed leda till mätfel.

Prognosfelet är det mest studerade felet i dessa enkäter. Med prognosfelet avses skillnaden mellan företagets planerade investeringar och det senare redovisade utfallet. Prognosfelet är betydligt större för de små företagen än för storföretagen. Det uppvisar dessutom en variation över tiden. Det finns ett samband mellan denna variation och konjunkturvariabler som kapacitetsutnyttjande och kreditmarknadsläge. Samband av detta slag används då man vill använda företagets investeringsplaner för att skatta ett utfall utifrån prognosuppgifterna.

2.2.4 Svarsbortfall

Det finns två typer av bortfall: *objektsbortfall* och *partiellt bortfall*. Objektsbortfall utgörs av de företag som inte svarar på enkäten medan partiellt bortfall innebär att ett företag svarar på enkäten, men hoppar över en eller flera frågor. Rak uppräknings inom stratum används för respektive variabel för att kompensera för både urvals- och bortfallsfel.

De företag som inte ingår i urvalet alternativt de som ingår i urvalet men inte svarat antas vid skattning kunna representeras av de svarande i samma stratum. För företag med stora investeringar som ej anses vara typiska för sitt stratum eller för stora företag i totalundersökta stratum imputeras ett värde istället för att man gör en bortfallskorrigerings. Det imputerade värdet skattas med regressionsanalys och sambandet mellan tidigare prognoser och utfall för respektive strata.

Bortfallet mätt som andel företag brukar variera mellan 15 och 25 procent beroende på bransch. Som högst brukar bortfallet vara vid majenkäten, på grund av urvalsbytet som sker i samband med denna enkät. Detta beror ofta på att kontaktpersoner saknas för företag som är nya i undersökningen. Svarsfrekvensen för hela Investeringsenkäten uppgår i regel till 80 procent.

2.2.5 Bearbetning

En grov granskning görs i samband med avprickningen av inkomna blanketter. Där kontrolleras att uppgifter för samtliga begärda variabler lämnats. Eftersom prognosuppgifterna inte är belagda med uppgiftslämnarplikt, finns ett större partiellt bortfall för dessa variabler. Uppgiftslämnarnas kontaktas för kompletteringar och eventuella rättelser. De kompletterade och rättade blanketterna dataregistreras därefter för fortsatt maskinell bearbetning. Den maskinella granskningen sker genom olika summeringskontroller och jämförelser mot tidigare lämnade uppgifter. Efter eventuella ytterligare kompletteringar genomförs uppräknings av materialet. Huvuddelen av granskningen görs på aggregerade data.

2.2.6 Modellantaganden

Investeringsstatistiken påverkas av modellantaganden i samband med justering för bortfall, samt vid skattningen av investeringsutvecklingen för företag med 10-19 anställda.

SCB har valt att skatta investeringsuppgifterna för industriföretag med 10-19 anställda. Den modell SCB valt för skattningen utgår från antagandet att investeringarna per anställd är lika stora i företag med 10-19 anställda som i företag med 20-49 anställda. Med ledning av uppgifter i enkäten från företag med 20-49 anställda beräknas investeringar per sysselsatt inom nio branschgrupper. Den framräknade uppgiften multipliceras sedan med antalet sysselsatta enligt SCB:s företagsdatabas. Skattningen beräknas enligt formeln

$$Inv_{10-19} = Inv_{20-49} * \frac{Syss_{10-19}}{Syss_{20-49}}$$

där *inv* står för totala investeringar enligt Investeringsenkäten för företag med 10 - 19 respektive 20-49 anställda och *Syss* står för totalt antal sysselsatta enligt FDB för företag med 10-19 respektive 20-49 anställda.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Inga osäkerhetsmått redovisas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Uppgifterna är kvartalsfördelade och samlas in vid tre undersökningstillfällen per år, i februari, april/maj och oktober. För företag inom transport, magasinering och fastighetsförvaltning sker insamling endast i april/maj och oktober.

3.2 Framställningstid

Framställningstid för statistiken är ca 8-9 veckor, vilket motsvarar tiden räknad från utsändning av enkäter till resultatredovisning. Resultat från majenkäten publiceras vecka 21, oktoberenkäten vecka 47 och februarienkäten vecka 10 året efter.

3.3 Punktlighet

Under de senaste åren har Investeringsenkäten publicerats enligt plan.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Ändrad inkluderingsgräns för tillverkningsindustrin från 5 till 10 sysselsatta påverkar jämförbarheten med åren före 1990. Även omläggningen till redovisning enligt svensk näringsgrensindelning, SNI, 92 påverkar jämförbarheten före 1990. Uppgifter för åren 1990 - 1994 redovisas såväl enligt den gamla som den nya klassificeringen för att underlätta kopplingen mellan serierna. Med anledning av införandet av redovisning enligt den nya bransch-nomenklaturen svensk näringsgrensindelning, SNI, 2007 samt en utökad täckning i ett antal branscher påverkas jämförbarheten med uppgifter publicerade före 2008.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan uppgifter för olika år påverkas på branschnivå av löpande förändringar i företagets organisation och verksamhet. Varje urvalsbyte innebär en uppdatering av ramen för att uppdatera branscher och fånga in de organisationsförändringar som skett vid årsskiftet. Branschändringarna försvårar jämförbarheten mellan åren.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Investeringsenkätens uppgifter visar en överensstämmelse med det definitiva investeringsutfallet enligt undersökningen Företagens Ekonomi, då samordning av definitioner för efterfrågade variabler genomförts.

Från och med 1998 använder Nationalräkenskaperna ett utvidgat investeringsbegrepp som försvårar jämförelser mot Investeringsenkätens data. I det utvidgade begrepp som Nationalräkenskaperna använder ingår mjukvara, köpt såväl som egenproducerad, och leasing av kapitalföremål där Nationalräkenskaperna eftersträvar en fördelning efter användande bransch samt korttidsinventarier.

Nationalräkenskaperna inkluderar även fler branscher såväl som företag med färre antal anställda jämfört med Investeringsenkäten. Investeringsenkäten står för ca 40 procent av investeringarna i Nationalräkenskaperna.

B.5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Undersökningsresultatet publiceras på SCB:s webbplats www.scb.se/nv0801 i form av statistiknyhet samt i Statistikdatabasen där även snabbstatistiken finns, under tabellgruppen ekonomiska indikatorer. Delar av materialet publiceras även i SCB Indikatorer och i Byggindex.

Statistikdatabasen innehåller uppgifter om industrins investeringar enligt svensk näringsgrensindelning, SNI, 69 från 1972 till 1995 redovisat i löpande priser, samt för perioden 1980 - 1993 redovisat i 1985 års priser. För perioden 1990-1999 finns uppgifter för samtliga undersökta branscher med redovisning enligt svensk näringsgrensindelning, SNI, 92 i 1991 års priser. För perioden 1990-2009 finns uppgifter för samtliga undersökta branscher med redovisning enligt svensk näringsgrensindelning, SNI, 2002 i löpnade priser. Från och med år 2001 till och med 2008 finns uppgifter enligt SNI 2002 beräknade i 2000 års priser. Från och med 2008 finns uppgifterna redovisade enligt SNI 2007 redovisat i löpande priser samt 2008 års prisnivå.

5.2 Presentation

Data presenteras i text och tabellform.

5.3 Dokumentation

I detta dokument, Beskrivning av statistiken (BaS), beskriv kvaliteten hos den redovisade statistiken.

Framtagningen av statistiken och statistikregistret beskrivs i Statistikens framtagning (SCBDOK).

Det detaljerade innehållet i statistiken beskrivs i SCB:s mikrodataregister (MetaPlus).

Dokumentationerna finns på SCB:s webbplats, www.scb.se/nv0801.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial från tidigare undersökningar. Forskare, utredare, m fl kan efter prövning få tillgång till avidentifierat uppgiftsmaterial för egen bearbetning.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontakta Helena Fredin 08-506 940 21, e-post: helena.fredin@scb.se